

fort. Skøndt der ved dette Lovforslag, som det nu foreligger, i mine Tanker er Mangler, vil jeg stemme for det, for at det kan gaa over til et andet Sted, fordi det er min Overbevisning, at det i sine Tendentser bevæger sig indenfor grundlovmæssige Grændser, og fordi det gaar ud paa Noget, som Lovgivningsmagten ikke kan vise fra sig. Vi have et overleveret Retsforhold, der hedder Fæsteforholdet; naar dette forrykkes, og der viser sig Huller deri, saa er det Lovgivningens Opgave, saa længe dette Forhold ikke kan bringes ud af Verden, at træde til for at udfylde Hullerne og vedligeholde Konsekventsen. Jeg vil ikke være med til at vedtage en Lov, der gaar ud paa at chikanere Godseierne, eller nogen Bestemmelse, der har til Hensigt at trykke paa dem, for derved at paastynde Fæsteforholdets Ophør. Jeg vil simpelt hen vedtage en Lov, der, saa længe Fæsteforholdet bestaar, ordner det i Henhold til dets overleverede Karakter. Lovforslaget er fremkaldt, fordi der var opdaget bestemte Mangler i den bestaaende Tilstand, og naar det ærede 9de kongevalgte Medlem (Rosenørn-Teilmann), der har sagt, at han vilde stemme for Loven, hvis den var en Afslutning, og som altsaa maa erkjende, at den ikke indeholder noget i og for sig Urigtigt, derhos har udtalt, at den er fremkaldt ved et enkelt eller maasse nogle flere Tilfælde, som man har misbilliget, saa er Sagen den, at man moraft har misbilliget disse Tilfælde, men man har ikke villet indrømme Ulovmæssigheden af det, der er sket, og det er for at fastslaa, at hvad der er sket, er ulovmæssigt, at dette Lovforslag er kommet frem. Det havde maasse kunnet udgaa visse Bestemmelser, som jeg heller ikke sætter Pris paa, hvis man fra første Dieblif havde sættet Diet paa, hvad der her burde gøres, og ikke havde begyndt med at sige, at her var Intet Videre at gjøre, og at det gik ikke an at vedtage det Punkt og heller ikke det Punkt. Der maatte paa denne Maade komme en Vidensfabelighed frem, som ikke blot har været paa den ene Side, og man har struet denne Sag op til en Bigtighed, som jeg tror, den ingenlunde har. Men een Ting vil jeg endnu sige, da man her just taler om Godseierne og den almindelige Be-

tragtning af dem. Jeg tror, at, hvis der noget steds — for mig ligger det meget fjernt — er en Tilbøielighed til at lægge over paa alle Godseieres Skuldre, hvad der syndes af enkelte, saa er der paa den anden Side hos Godseierne en Tilbøielighed til at søle sig faarede og krænkede ved Lovbestemmelser, der blot ere rettede mod de Brangvillige, men slet ikke sigte til eller ville ramme de hæderlige Godseiere, som udgjør den allerstørste Del af dem.

Estrop: Jeg maa paa det Bestemteste modstige den Slutningsætning, som vi nu hørte fra den sidste ærede Taler's Side. Det er netop Hovedtanken mod dette Lovforslag, at det slaar i Flæng, lige saa fuldt paa de Villige som paa de Uvillige, lige saa fuldt paa dem, der have fyldestgjort, hvad man hidtil har forlangt, som paa dem, der ikke have fyldestgjort dette. Den ærede Taler har selv tidligere erkjendt dette paa eet Punkt. Jeg tror i Virigt ikke, at Tiden nu ret vel tillader paany at gjennemgaa Lovforslaget, og jeg havde heller ikke troet, at det skulde gøres nødigt nu ved Forhandlingen om Lovforslagets endelige Vedtagelse i det Hele at komme ind paa Enkelthederne. Jeg skal derfor ogsaa indskrænke mig til bestemt, ja, paa det Allerbestemteste at modstige Rigtigheden af det Udgangspunkt, hvorfra den ærede Taler gik ud. Fuldstændigt urigtigt var det, at det var de af ham omtalte Huller og Mangler, der have foranlediget Lovforslaget. Disse Huller og Mangler ere blebne opdagede under Lovforslagets Gang, og de vare ikke opdagede før. De bleve først opdagede og dernæst kundgjorte her i Thinget; da Lovforslaget allerede havde tilbagelagt en ikke ringe Del af sin Vej igjennem Thingene.

Det var, som sagt, selvfølgelig ikke i den Tanke, at jeg skulde have nødigt paany at modstige Paastande om Enkeltheder i Lovforslaget, at jeg har forlangt Ordet. Jeg har kun forlangt Ordet, for at begrunde min Afstemning imod Lovforslaget i dets Helhed. Der var en Tid, da jeg troede, at ogsaa jeg kunde komme til tilsidst at give min Stemme for Lovforslaget, at det vilde faae en saadan Skikelse, at endogsaa jeg, der dog maasse har været betragtet som i det Mindste en af Lovfor-